

Rapportage

Waarschuwingen 2019

In samenwerking met het ministerie van SZW

Ellen Webbink
Leonore Biemans-Braggaar
Petra Molenaar-Cox
Jeremy Weidum

Juni 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4

- 1.1 Aanleiding onderzoek 4
- 1.2 Doel van het onderzoek 4
- 1.3 Opzet van het rapport 5

2. Onderzoeksmethode 6

- 2.1 Extra uitvraag 6
- 2.2 Schatting aantal waarschuwingen 7

3. Respons 10

- 3.1 Representativiteit naar gemeentegrootteklasse 10
- 3.2 Representativiteit naar aantal ingestroomde fraudevorderingen 12

4. Uitkomsten imputatie-analyse 14

- 4.1 Aantal waarschuwingen 2019 en eerder 14

5. Conclusie 17

Bijlage Enquête waarschuwingen 2019 18

Samenvatting

Om een beeld te krijgen van het aantal waarschuwingen dat in 2019 in het kader van de Fraudewet en Participatiewet is gegeven, is naar alle gemeenten in Nederland een enquête gestuurd. Met de antwoorden op deze enquête is een berekening gemaakt van het totale aantal waarschuwingen. Voor de gemeenten die niet hebben gerespondeerd, is het aantal waarschuwingen geschat op basis van de antwoorden van gemeenten die wel hebben gerespondeerd. Hieruit blijkt dat er in 2019 ongeveer 13 duizend waarschuwingen zijn gegeven: naar schatting 9,9 duizend vanwege het schenden van de inlichtingenplicht, ongeveer 900 vanwege het niet voldoen aan de arbeidsverplichting en ongeveer 2,2 duizend vanwege een overige reden. Het aantal waarschuwingen vanwege het niet voldoen aan de eis tegenprestatie werd op minder dan 50 geschat.

Keywords

Bijstandsdebiteuren; Bijstand; Sociale zaken en werkgelegenheid; Sociale zekerheid; Sociale uitkeringen

1. Inleiding

1.1 Aanleiding onderzoek

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) wil graag inzicht in het aantal waarschuwingen dat gemeenten geven in het kader van de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving (Fraudewet) en de Participatiewet.

Sinds 1 januari 2016 is de aangepaste Fraudewet van kracht. In deze nieuwe Fraudewet is de maximale boete afhankelijk van het al dan niet opzettelijk overtreden van de 'inlichtingenplicht'. Verder is met het wetsvoorstel de mogelijkheid uitgebreid om een waarschuwing te geven in plaats van een boete¹.

Volgens de Fraudewet kan een waarschuwing worden gegeven bij verminderde verwijtbaarheid en bij een zeer klein of geen benadelingsbedrag (nulfraude). De waarschuwing kan slechts eenmaal worden gegeven in een periode van twee jaar. Als er in een periode van twee jaar voorafgaand aan de schending van de inlichtingenplicht al een boete of waarschuwing is opgelegd, kan niet meer worden volstaan met het geven van een waarschuwing. In dat geval moet meteen een bestuurlijke boete worden opgelegd.

Waarschuwingen kunnen ook gegeven worden bij het niet voldoen aan de arbeidsverplichting of de opgedragen plicht tot tegenprestatie (Participatiewet). In deze situaties kan een waarschuwing voorafgaan aan een maatregel waarbij de bijstand wordt verlaagd.

Het aantal gegeven waarschuwingen wordt niet uitgevraagd in de Bijstandsdebiteuren en – fraudestatistiek (BDFS) of de Bijstandsuitkeringenstatistiek (BUS). Daarom heeft het CBS in 2017, 2018 en 2019 een extra² uitvraag uitgezet bij gemeenten om inzicht te verkrijgen in het aantal waarschuwingen dat in 2016, 2017 en 2018 is afgegeven. Dit onderzoek is herhaald voor het verslagjaar 2019 en wordt beschreven in het voorliggende rapport.

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel van dit onderzoek is om vast te stellen hoeveel waarschuwingen alle Nederlandse gemeenten tezamen hebben gegeven in het kader van de Fraudewet en Participatiewet in 2019. Daarbij wordt de volgende uitsplitsing gemaakt naar de aard van de waarschuwing:

- schending van de inlichtingenplicht,
- niet voldoen aan eis tegenprestatie,
- niet voldoen aan de arbeidsverplichting,
- overige/aard onbekend.

¹ Bron: www.hnu.nl, Minder schuld is minder boete in nieuwe fraudewet.

² Extra ten opzichte van de reguliere uitvraag van gegevens voor de BDFS en de BUS.

1.3 Opzet van het rapport

In het hoofdstuk 2 wordt de onderzoeksmethode toegelicht. Dit is uitgesplitst in een onderdeel over de extra uitvraag en een deel over de schatting van het aantal waarschuwingen. Daarna worden de uitkomsten besproken voor de respons (hoofdstuk 3) en de schatting van het aantal waarschuwingen (hoofdstuk 4). In hoofdstuk 5 worden de conclusies gegeven.

2. Onderzoeksmethode

Dit onderzoek bestaat uit twee delen. Om een beeld te krijgen van de waarschuwingen die in 2019 zijn gegeven, is een extra uitvraag in de vorm van een korte enquête aan alle gemeenten gestuurd. Voor de gemeenten die niet hebben gerespondeerd, is het aantal waarschuwingen vervolgens geschat op basis van de antwoorden van gemeenten die wel hebben gerespondeerd.

2.1 Extra uitvraag

Het onderzoek is uitgevoerd middels een enquête die naar alle gemeenten in Nederland is verstuurd. Deze enquête is te vinden in de bijlage. De gemeenten zijn per email benaderd via de berichtgevers van de BDFS en de BUS. Een berichtgever is een gemeente of een dienst die door een aantal gemeenten is opgezet, en die de gegevens voor de BDFS en/of de BUS levert aan het CBS. Een berichtgever kan gegevens verstrekken over verschillende gemeenten, maar het omgekeerde komt ook voor: verschillende berichtgevers kunnen over één gemeente rapporteren.

In de enquête is een automatische controle ingebouwd, waarbij wordt nagegaan of de ingevulde aantallen onder de verschillende soorten waarschuwingen (schending inlichtingenplicht, niet voldoen aan de eis tegenprestatie, niet voldoen aan de arbeidsverplichting en overig/aard onbekend) exact overeenkomen met het opgegeven totale aantal waarschuwingen. Wanneer deze optelling niet klopt, verschijnt een melding in beeld om de respondent hierop te wijzen. Daarnaast werd aan gemeenten gevraagd om de invulvakjes leeg te laten als het gevraagde aantal onbekend was, en een '0' (nul) in te vullen als het gevraagde niet is voorgekomen. Op deze manier kon onderscheid worden gemaakt tussen het niet registreren en het niet opleggen van waarschuwingen.

De enquête is medio maart 2020 verstuurd naar alle berichtgevers, met het verzoek om deze binnen drie weken terug te sturen. Na het verstrijken van de deadline is begin april een herinneringsmail verstuurd naar de berichtgevers die nog niet hadden gerespondeerd, met het verzoek de gegevens alsnog binnen drie weken terug te sturen. Ondanks dat het uitsturen van deze uitvraag precies samenviel met het begin van de coronacrisis, is de respons van de berichtgevers goed te noemen (77 procent).

2.2 Schatting aantal waarschuwingen

2.2.1 Multiple imputation

Voor de ophoging voor niet-responderende gemeenten en voor missende waarden is gebruik gemaakt van een imputatiemethode (Hot Deck imputatie). Deze methode is eveneens toegepast in de onderzoeken die over de eerdere verslagjaren (2016 tot en met 2018) zijn uitgevoerd. Deze methode is in 2017 geadviseerd door de afdeling methodologie van het CBS. Omdat de methode om kan gaan met lage aantallen waarschuwingen, kunnen schattingen worden gemaakt voor alle soorten waarschuwingen.

Bij deze statistische imputatiemethode is per doelvariabele (enquêtevraag) voor elke missende waarde een vergelijkbare responderende gemeente (donorgemeente) gezocht. Vervolgens is de door de responderende gemeente ingevulde waarde geïmputeerd in plaats van de missende waarde. Om een zo betrouwbaar mogelijke schatting te krijgen, is de imputatieprocedure 50 keer uitgevoerd. Elke procedure leidt tot een volledig gevulde dataset. In totaal leidde dit tot 50 volledig gevulde datasets plus de originele dataset. Bij elke imputatieronde zijn opnieuw donorgemeenten gezocht, waardoor de geïmputeerde datasets van elkaar verschillen. Voor elke dataset is per enquêtevraag een populatietotaal berekend. De procedure is dus zowel voor het totaal aantal waarschuwingen als voor de uitsplitsingen doorlopen. De uiteindelijke puntschatting van het aantal gegeven waarschuwingen in 2019 is steeds het gemiddelde van de 50 schattingen.

Voorafgaand aan het imputeren zijn de enquêtegegevens gecontroleerd en gecorrigeerd. Bij enquêtes met deels ontbrekende antwoorden zijn deze, indien mogelijk, afgeleid op basis van de overige antwoorden. Daarbij geldt op basis van logische gronden een aantal regels. Zo moet bijvoorbeeld het totaal aantal waarschuwingen een optelling zijn van het aantal waarschuwingen in verband met het schenden van de inlichtingenplicht, niet voldoen aan de eis tegenprestatie, niet voldoen aan de arbeidsverplichting en de overige waarschuwingen. Daarnaast geldt dat wanneer het totaal aantal gegeven waarschuwingen nul is, de aantallen van de uitsplitsingen ook nul moeten zijn.

Gemeenten die wel gereespondeerd hebben, maar geen waarschuwingen registreren (en daardoor missende waarden hebben), zijn in de analyse behandeld als non-respons.

Na de imputaties heeft zo nodig nog een correctie plaatsgevonden, om ervoor te zorgen dat per gemeente de uitsplitsingen blijven optellen tot het totaal aantal waarschuwingen.

Hulpvariabelen

Voor de selectie van een donorgemeente voor de gemeenten die niet hebben gereespondeerd of die geen waarschuwingen registreren (missende waarden), is gebruik gemaakt van hulpvariabelen. Er zijn donorgemeenten gezocht die lijken op de gemeente qua inwonersaantal (gemeentegrootte) en het aantal ingestroomde fraudevorderingen.

2.2.2 Onzekerheidsmarges

Doordat een deel van het totale aantal in 2019 gegeven waarschuwingen geschat is, hebben de uitkomsten een bepaalde onzekerheidsmarge.

Op basis van de spreiding in de 50 verschillende schattingen kan een onzekerheidsmarge worden bepaald voor de uiteindelijke schatting van het aantal gegeven waarschuwingen. Voor de schattingen worden marges en relatieve marges berekend om uitspraken te kunnen doen over de nauwkeurigheid van de schattingen. De onzekerheidsmarges worden op de volgende manier berekend:

$$Marge = \sqrt{\left(\frac{\sum(y - \bar{y})^2}{((n - 1) * N)}\right) * \left(1 + \frac{1}{n}\right) * 1,96}$$

Waarbij:

- y = totaal aantal waarschuwingen in geïmputeerde dataset
- $\bar{y}$ = gemiddelde van y (puntschatting)
- n = aantal imputaties
- N = aantal gemeenten

Deze marges kunnen vervolgens gebruikt worden om een 95%-betrouwbaarheidsinterval voor de schatting te construeren. Het 95%-betrouwbaarheidsinterval wil zeggen dat in 95 van de 100 gevallen het werkelijke aantal waarschuwingen binnen dit interval valt. Dit betekent dat er een kleine kans is dat het werkelijke aantal hoger of lager dan dit interval is. Hoe breder het interval is, hoe minder nauwkeurig de schatting.

De relatieve marges worden berekend door de marges te delen door het geschatte aantal waarschuwingen (de puntschatting).

Om te bepalen of de schattingen betrouwbaar zijn, wordt naast de marges ook gekeken naar het aantal verschillende waarden van de doelvariabelen en de spreiding hiervan. Een klein aantal verschillende waarden met daarbij een grote spreiding, maakt het moeilijker om een betrouwbaar model samen te stellen waarmee kan worden bijgeschat voor de non-respons.

2.2.3 Gebruikte bronnen

Voor het samenstellen van de hulpvariabelen voor de imputatiemethode op gemeenteniveau zijn verschillende bronnen gebruikt.

Bijstandsdebiteuren en -fraudestatistiek (BDFS)

Om voor de niet-responderende gemeenten het aantal waarschuwingen te schatten is het aantal ingestroomde fraudevorderingen in 2019 gebruikt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de Bijstandsdebiteuren en -fraudestatistiek (BDFS). De BDFS is een maandstatistiek en bevat informatie die door gemeenten en de SVB wordt aangeleverd over de in Nederland openstaande schulden die ontstaan zijn vanuit de algemene- en bijzondere bijstand, IOAW, IOAZ en Bbz. Maandelijks worden bestanden met gegevens over afzonderlijke vorderingen door de gemeenten en de SVB aan het CBS verstrekt. Gegevens van de SVB zijn in de analyse niet meegenomen. In de analyse zijn per gemeente alleen de vorderingen meegenomen die ontstaan zijn vanuit de algemene bijstand op grond van de Participatiewet. Dit betekent dat de vorderingen die ontstaan zijn vanuit de IOAZ, de IOAW, de Bbz en de aanvullende bijstandsuitkeringen (bijzondere bijstand) buiten beschouwing zijn gelaten.

Er is gebruik gemaakt van transactiebestanden. De term transactiebestand wordt gebruikt voor de bestanden waarin de administratief vertraagde informatie voor de drie verslagmaanden volgend op een bepaalde verslagmaand wordt gebruikt om de data voor die verslagmaand te verbeteren. Op die manier wordt alle beschikbare, recente informatie meegenomen voor de berekening van de geschatte bedragen.

CBS StatLine

Het inwoneraantal per gemeente (gemeentegrootte) is ontleend aan tabellen op gemeenteniveau die zijn gepubliceerd op CBS StatLine³.

³ Bron: CBS/StatLine Regionale kerncijfers
<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/70072ned/table?dl=23734>

3. Respons

In 2019 waren er 355 gemeenten in Nederland. Hiervan hebben er 272 de enquête geretourneerd. Dit komt overeen met een respons van 77 procent. Van de 272 gemeenten die hebben gerespondeerd, hebben er 30 aangegeven geen waarschuwingen te registreren. Deze respons is niet bruikbaar voor het schatten van het totale aantal waarschuwingen en daarom zijn deze gemeenten in de analyse behandeld als non-respons. Dit betekent dat het aantal waarschuwingen voor 113 gemeenten (83 non-respons plus 30 zonder registratie) is geschat op basis van de respons van 242 gemeenten.

Om te kunnen vaststellen of de responderende gemeenten representatief zijn voor heel Nederland, is voor een tweetal achtergrondkenmerken bekeken in hoeverre de verdeling van deze gemeenten overeenkomt met de verdeling van alle Nederlandse gemeenten. Gekozen is voor de kenmerken die als hulpvariabele zijn gebruikt in de imputatie-analyse (zie paragraaf 2.2.1):

- inwonersaantal, ofwel gemeentegrootteklasse;
- het aantal ingestroomde fraudevorderingen in 2019, ontstaan vanuit de algemene bijstand op grond van de Participatiewet.

3.1 Representativiteit naar gemeentegrootteklasse

De grootteklasse van een gemeente wordt bepaald op basis van het aantal inwoners. De gemeenten zijn ingedeeld in vijf grootteklassen:

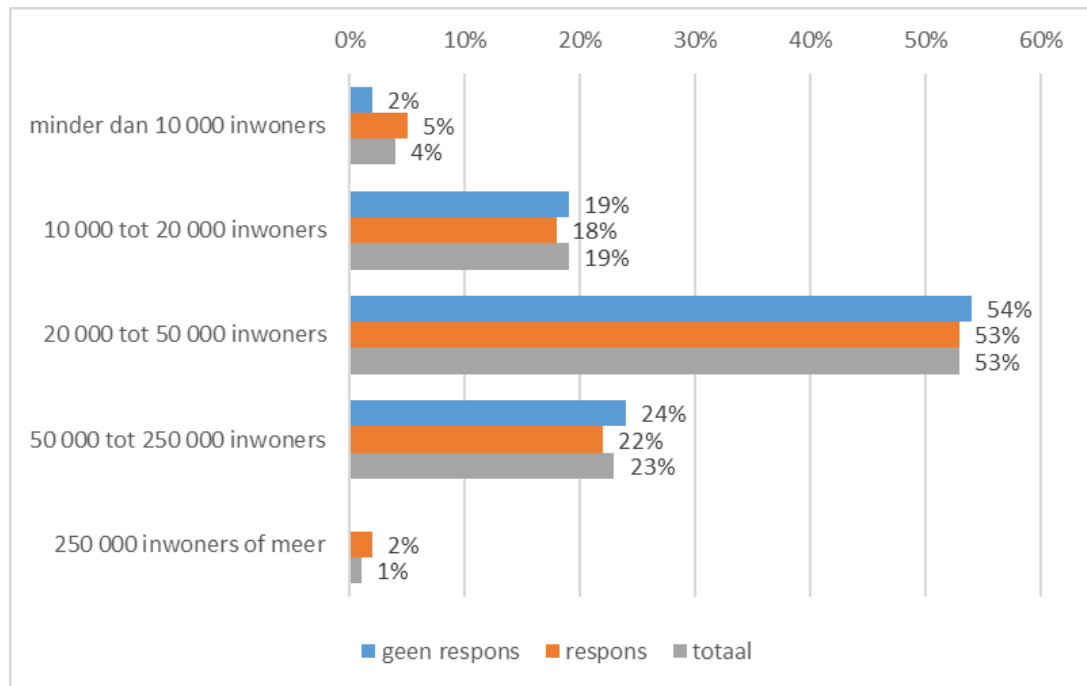
1. Minder dan 10 000 inwoners
2. 10 000 tot 20 000 inwoners
3. 20 000 tot 50 000 inwoners
4. 50 000 tot 250 000 inwoners
5. 250 000 inwoners of meer

Om te bepalen of de respons representatief is voor heel Nederland, is de verdeling van de grootteklassen van de responderende gemeenten vergeleken met die van alle gemeenten in Nederland.

De respons per grootteklasse varieerde tussen de 75 en 100 procent. De laagste respons werd waargenomen bij de grootteklassen 2 en 4. In de grootteklasse 250 000 inwoners of meer, de vier grootste gemeenten, hebben alle gemeenten gerespondeerd.

In figuur 3.1 is te zien dat de relatieve verdeling van de responderende gemeenten over de grootteklassen nagenoeg overeenkomt met de relatieve verdeling van alle gemeenten over deze klassen. Dit betekent dat de responderende gemeenten qua inwonertal representatief zijn voor alle gemeenten van Nederland.

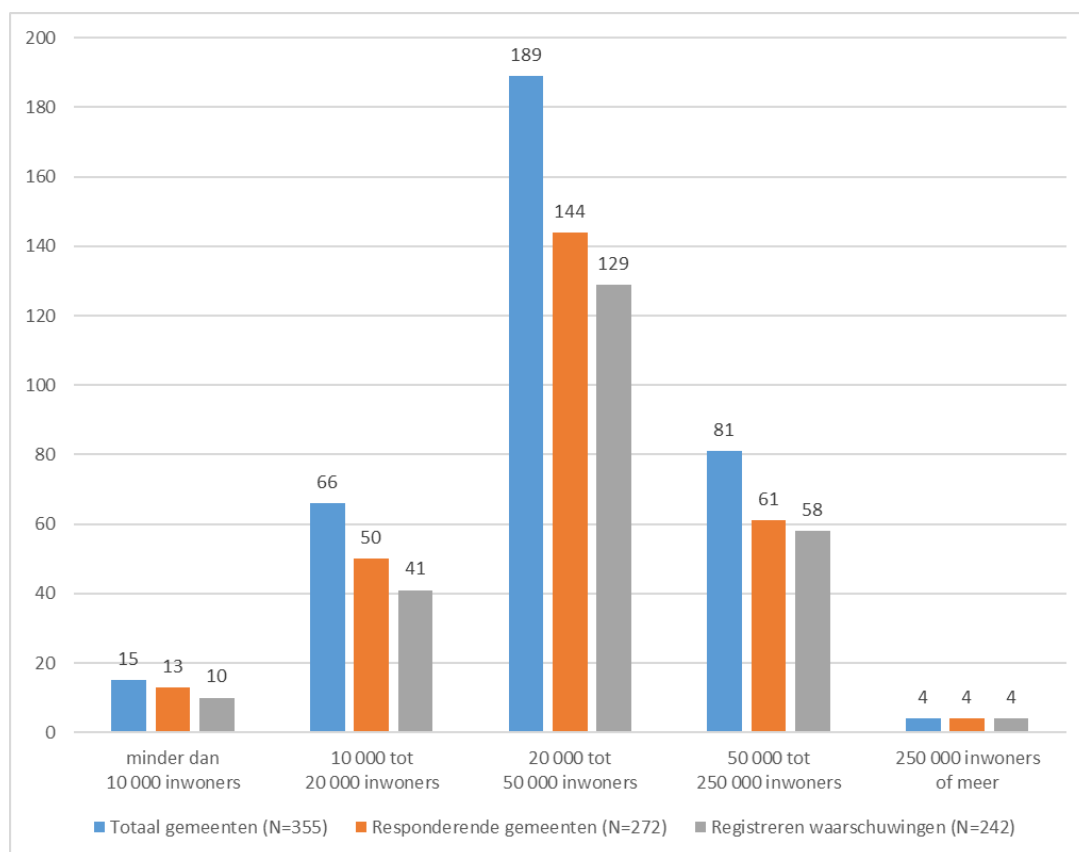
Figuur 3.1 Verdeling van responderende gemeenten en van alle Nederlandse gemeenten naar grootteklasse in 2019.

In figuur 3.2 is per grootteklasse het totaal aantal gemeenten weergegeven, hoeveel gemeenten daarvan hebben gerespondeerd en hoeveel gemeenten daarvan (volgens hun opgave in de enquête) waarschuwingen hebben geregistreerd in 2019.

Figuur 3.2 Verdeling van alle gemeenten, responderende gemeenten en gemeenten die waarschuwingen registreerden in 2019, per grootteklasse

3.2 Representativiteit naar aantal ingestroomde fraudevorderingen

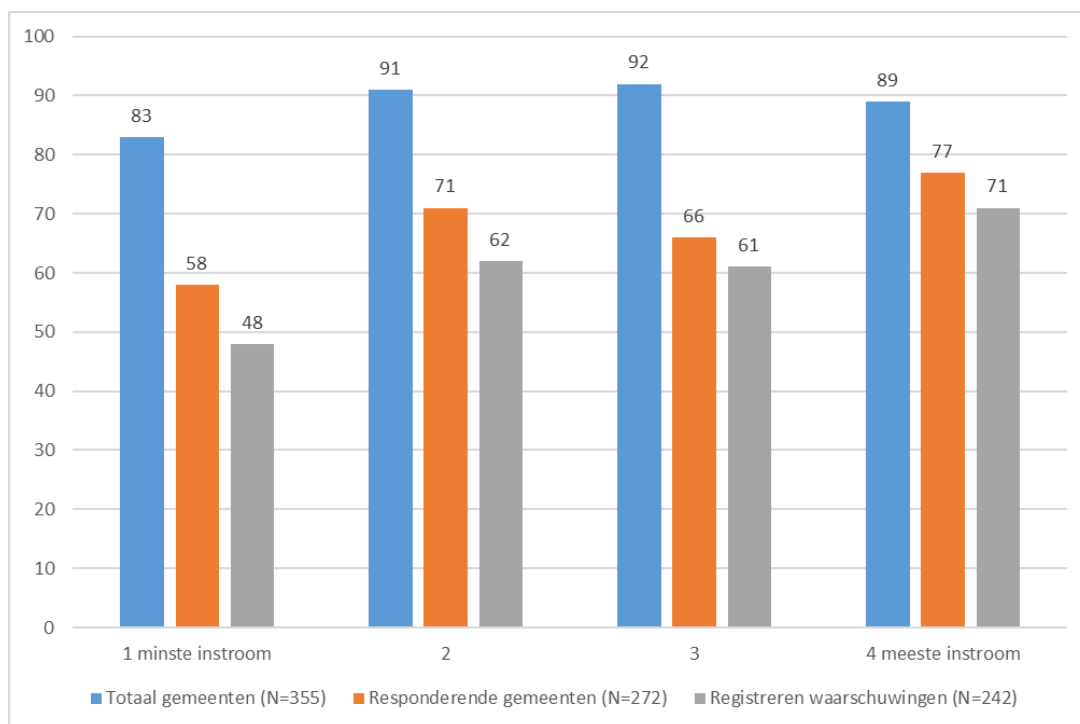
In figuur 3.3 zijn de gemeenten op basis van het aantal nieuw ingestroomde fraudevorderingen in 2019 in vier ongeveer gelijke groepen ingedeeld: kwartielgroepen. Deze informatie is afkomstig uit de BDFS. De 25 procent gemeenten met het kleinste aantal nieuwe fraudevorderingen in 2019 zijn ingedeeld in de eerste categorie en de 25 procent gemeenten met het grootste aantal nieuwe fraudevorderingen zijn ingedeeld in de vierde categorie. Op deze manier bevat elke categorie ongeveer een kwart van de Nederlandse gemeenten. In de figuur is te zien hoeveel van alle gemeenten in elke kwartielgroep vallen, hoeveel hiervan gerespondeerd hebben en hoeveel daarvan (volgens hun opgave in de enquête) waarschuwingen registreren. Het aandeel gemeenten dat gerespondeerd heeft ligt in groep 4, de gemeenten met de meeste ingestroomde fraudevorderingen, het hoogste (87 procent). Groep 1 heeft met 70 procent het laagste aandeel responderende gemeenten. Wellicht beschikken deze veelal kleinere gemeenten niet altijd over voldoende menskracht om de vragenlijst in te kunnen vullen.

Ook in de relatieve verdeling van de responderende gemeenten die waarschuwingen registreren zijn kleine verschillen zichtbaar. In de eerste kwartielgroep zijn er relatief de minste registrerende gemeenten, in de laatste kwartielgroep relatief de meeste.

Al eerder is opgemerkt dat in totaal 242 van de 272 responderende gemeenten, dus 89 procent, waarschuwingen registreren. In alle kwartielgroepen ligt het percentage responderende gemeenten dat waarschuwingen registreert hoog.

Figuur 3.3 Verdeling van alle gemeenten, responderende gemeenten en gemeenten die waarschuwingen registreerden in 2019, per categorie van het aantal ingestroomde fraudevorderingen in 2019

Noot. Gemeenten zijn ingedeeld in 4 categorieën wat betreft het aantal ingestroomde fraudevorderingen in 2019. In categorie 1 zijn de gemeenten ingedeeld met de minste instroom en in categorie 4 de gemeenten met de meeste instroom.

Samenvattend kan geconstateerd worden dat de respons representatief is voor gemeenten van verschillende grootteklassen en voor gemeenten met een verschillende hoeveelheid ingestroomde fraudevorderingen volgens de BDFS.

4. Uitkomsten imputatie-analyse

Op basis van de respons op de enquête en de ophoging door middel van de imputatiemethode zijn per vraag schattingen gemaakt voor het totaal aantal waarschuwingen en de verschillende soorten waarschuwingen in Nederland in 2019. De resultaten worden weergegeven in tabel 4.1. Hierin zijn ook de cijfers van de eerdere onderzoeken over 2016, 2017 en 2018 opgenomen. De schattingen gaan gepaard met een bepaalde onzekerheid, uitgedrukt in de relatieve marge. De relatieve marge geeft aan hoeveel procent het werkelijke aantal kan afwijken van de puntschatting. Met behulp van deze marges zijn de 95%-betrouwbaarheidsintervallen bepaald.

4.1 Aantal waarschuwingen 2019 en eerder

Uit tabel 4.1 blijkt dat de Nederlandse gemeenten in 2019 in totaal naar schatting 13,0 duizend waarschuwingen hebben gegeven. De schattingen gaan gepaard met een relatieve onzekerheidsmarge van 5 procent. Daardoor heeft het 95%-betrouwbaarheidsinterval voor het totale aantal waarschuwingen als ondergrens 12 duizend en als bovengrens 14 duizend waarschuwingen. Dit betekent dat in 95 van de 100 gevallen het werkelijke totale aantal waarschuwingen binnen deze range zal liggen. Er is een kleine kans dat het aantal hoger of lager ligt. Het totaal aantal geschatte waarschuwingen in 2019 was iets lager dan in 2018. In dat jaar kwam het totaal op 13,4 duizend uit. Zie tabel 4.1.

Het grootste deel van de gegeven waarschuwingen is vanwege het schenden van de inlichtingenplicht: in 2019 naar schatting 9,9 duizend met een relatieve marge van 7 procent. Ook bij dit type waarschuwing kwam de schatting voor 2018 het hoogste uit.

Net als in de voorgaande jaren is het aantal gegeven waarschuwingen voor het niet voldoen aan de arbeidsverplichting in 2019 aanzienlijk lager dan vanwege het schenden van de inlichtingenplicht. Naar schatting gaat het om 900 waarschuwingen. De bij dit aantal behorende relatieve marge is 4 procent. De ondergrens van het betrouwbaarheidsinterval is hiermee 900 en de bovengrens 1 000. Het aantal geschatte waarschuwingen vanwege het niet voldoen aan arbeidsverplichting verdrievoudigde van 2016 tot 2019 ongeveer.

Het aantal waarschuwingen voor het niet voldoen aan de eis tegenprestatie is naar schatting aanzienlijk lager dan 50. Verreweg de meeste responderende gemeenten hebben aangegeven dat dergelijke waarschuwingen niet zijn gegeven. Het grootste aantal opgegeven waarschuwingen voor het niet voldoen aan de eis tegenprestatie bedraagt 2 en is door een enkele gemeente ingevuld. Verder zijn er enkele gemeenten die 1 waarschuwing melden. Omdat het aantal waarschuwingen wegens het niet voldoen aan de eis tegenprestaties slechts sporadisch lijkt voor te komen, is besloten de resultaten van de schatting niet te publiceren en alleen te vermelden dat dit type waarschuwingen waarschijnlijk weinig voorkomt en minder dan 50 bedraagt.

Tabel 4.1 Aantal waarschuwingen naar soort, 2016-2019¹

	2016			2017			2018			2019		
	Aantal	Relatieve marge	95%-Betrouwbaarheidsinterval	Aantal	Relatieve marge	95%-Betrouwbaarheidsinterval	Aantal	Relatieve marge	95%-Betrouwbaarheidsinterval	Aantal	Relatieve marge	95%-Betrouwbaarheidsinterval
Totaal waarschuwingen	12 400	7%	[12 000;13 000]	12 400	11%	[11 000;14 000]	13 400	3%	[13 000;14 000]	13 000	5%	[12 000;14 000]
Soort waarschuwing												
Schending van de inlichtingenplicht	10 700	7%	[10 000;12 000]	10 100	14%	[9 000;12 000]	11 300	4%	[11 000;12 000]	9 900	7%	[9 000 ; 11 000]
Niet voldoen aan eis tegenprestatie	<50			<50	-	-	<50	-	-	<50	-	-
Niet voldoen aan arbeidsverplichting	300	13%	[300;400]	500	9%	[420;510]	800	17%	[600;900]	900	4%	[900; 1 000]
Overig	1 400	11%	[1 200;1 500]	1 700	27%	[1 400;2 100]	1 300	10%	[1 100;1 400]	2 200	21%	[1 700; 2 700]

Bron: CBS.

¹ De geschatte aantallen waarschuwingen en de betrouwbaarheidsintervallen zijn afgerond op honderd- of duizendtallen.

Tot slot zijn er in 2019 naar schatting 2,2 duizend waarschuwingen gegeven die in de categorie 'overig' vallen, met een betrouwbaarheidsinterval van 1,7 tot 2,7 duizend. Het geschatte aantal waarschuwingen in de categorie 'overig' in 2019 is het hoogste aantal in de periode 2016 - 2019.

Uit de opmerkingen die gemeenten in de enquête gemaakt hebben, blijkt dat er drie redenen zijn om gebruik te maken van de categorie 'overig'.

1. Meerdere gemeenten hebben laten weten dat het voor hen niet mogelijk is om waarschuwingen in deze mate van detail door te geven, omdat zij in hun administratie de opdeling in deze soorten niet maken.
Dit betekent dat onder de overige waarschuwingen ook waarschuwingen vallen vanwege de schending inlichtingenplicht, het niet voldoen eis tegenprestatie of arbeidsverplichting. Het is onbekend bij hoeveel gemeenten hier sprake van is.
2. Een aantal gemeenten gaf aan dat zij onder de categorie 'overig' soorten waarschuwingen hebben opgegeven die volgens hen in de enquête niet gespecificeerd zijn.
3. Een enkele gemeente heeft alle waarschuwingen onder 'overig' geschaard, omdat men niet wist hoe ze precies uitgesplitst dienden te worden.

5. Conclusie

Om zicht te krijgen op het aantal waarschuwingen dat gemeenten in 2019 hebben gegeven in het kader van de Fraudewet en de Participatiewet, is een enquête verstuurd naar alle Nederlandse gemeenten. Van de 355 gemeenten hebben er 272 gerespondeerd (77 procent). Er zijn 30 gemeenten die wel gerespondeerd hebben, maar die aangaven geen waarschuwingen te registreren. Deze gemeenten zijn behandeld als non-respons omdat ook voor hen het aantal waarschuwingen geschat moest worden. De respons was representatief voor wat betreft het inwoneraantal van gemeenten (gemeentegrootte) en voor gemeenten met een verschillende hoeveelheid ingestroomde fraudevorderingen volgens de BDFS.

Voor de ophoging van het aantal waarschuwingen vanwege non-respons is gebruik gemaakt van een imputatiemethode. Hierbij is voor de niet-responderende gemeenten een donorgemeente gezocht die lijkt op de gemeente qua inwoneraantal en het aantal ingestroomde fraudevorderingen. Deze methode is in het verleden ontwikkeld op basis van methodologisch advies.

In 2019 zijn ongeveer 13,0 duizend waarschuwingen gegeven door gemeenten in het kader van de Fraudewet en de Participatiewet. Dit was iets lager dan in 2018. In dat jaar kwam het geschatte totaal op 13,4 duizend uit. Ook in 2019 werd het grootste gedeelte (9,9 duizend) van de waarschuwingen gegeven voor schending van de inlichtingenplicht. Daarnaast werden kleinere aantallen waarschuwingen gegeven wegens het niet voldoen aan de arbeidsverplichting en overige waarschuwingen. Het aantal waarschuwingen wegens het niet voldoen eis tegenprestatie bleef onder de 50.

Bijlage Enquête waarschuwingen 2019

Waarschuwingen 2019	
Algemene bijstand, bijzondere bijstand, IOAW en IOAZ	
	Gemeente
1 Totaal aantal waarschuwingen	waarschuwingen
Laat het vakje leeg als het gevraagde aantal onbekend is. Vul een '0' (nul) in als het gevraagde niet is voorgekomen.	
2 <i>Soort waarschuwing</i> Schending van de inlichtingenplicht	waarschuwingen
3 Niet voldoen aan eis tegenprestatie	waarschuwingen
4 Niet voldoen aan arbeidsverplichting	waarschuwingen
5 Overig/aard onbekend	waarschuwingen
Eventuele opmerkingen:	
Het gaat om het aantal waarschuwingen dat gegeven is in 2019.	
De ingevulde vagenlijst kunt u zenden aan SZ_BDFS@cbs.nl ter attentie van Petra Molenaar-Cox en Leonore Biemans-Braggaar.	

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress

CCN Creatie en visualisatie

Ontwerp

Edenspiekermann

Inlichtingen

Vragen over deze publicatie kunnen gestuurd worden onder vermelding van het referentienummer 2200-25317 BDFS- G.

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2020.
Vereenvoudigen is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.